

Zbirka odločb sodne prakse

SODBA SPLOŠNEGA SODIŠČA (šesti senat)

z dne 27. septembra 2012 *

„Peti okvirni program za raziskave, tehnološki razvoj in predstavitvene dejavnosti — Pogodbi glede projektov ‚Formation of a New Design House for MST‘ in ‚Assessment of a New Anodic Bonder‘ — Izterjava dela plačanega finančnega prispevka — Odločba, ki je izvršilni naslov — Odločba, s katero se med postopkom spremeni izpodbijana odločba — Pravna podlaga tožbe — Vrsta uveljavljanih tožbenih razlogov — Legitimno pričakovanje — Obveznost obrazložitve — Načelo dobrega upravljanja“

V zadevi T-387/09,

Applied Microengineering Ltd s sedežem v Didcotu (Združeno kraljestvo), ki sta jo sprva zastopala P. Walravens in J. De Wachter, nato P. Walravens in J. Blockx, odvetniki,

tožeča stranka,

proti

Evropski komisiji, ki jo zastopa S. Petrova, zastopnica, skupaj z R. Van der Houtom, odvetnikom,

tožena stranka,

zaradi predloga za razglasitev ničnosti Odločbe Komisije C(2009) 5797 z dne 16. julija 2009 glede izterjave zneska 258 560,61 EUR, skupaj z obrestmi, ki ga dolguje tožeča stranka v okviru projektov IST-1999-11823 FOND MST (Formation of a New Design House for MST) in IST-2000-28229 ANAB (Assessment of a New Anodic Bonder),

SPLOŠNO SODIŠČE (šesti senat),

v sestavi H. Kanninen, predsednik, N. Wahl in S. Soldevila Frago (poročevalec), sodnika,

sodna tajnica: T. Weichert, administratorica,

na podlagi pisnega postopka in obravnave z dne 12. junija 2012

izreka naslednjo

* Jezik postopka: angleščina.

Sodbo

Pravni okvir

- 1 Člen 256, prvi odstavek, ES določa: „Odločbe Sveta ali Komisije, ki nalagajo denarno obveznost osebam, so izvršilni naslov; to ne velja za države.“
- 2 Člen 72(2) Uredbe Sveta (ES, Euratom) št. 1605/2002 z dne 25. junija 2002 o finančni uredbi, ki se uporablja za splošni proračun Evropskih skupnosti (UL, posebna izdaja v slovenščini, poglavje 1, zvezek 4, str. 71) določa: „Institucija lahko z odločbo, ki je izvršljiva v smislu člena 256 [ES], formalno ugotovi terjatev nasproti osebam, ki niso države.“

Dejansko stanje

- 3 Evropska skupnost, ki jo zastopa Komisija Evropskih skupnosti, in tožeča stranka, Applied Microengineering Ltd, sta sklenili dva sporazuma o dodelitvi nepovratnih sredstev v okviru petega okvirnega programa Skupnosti za raziskave, tehnološki razvoj in predstavitvene dejavnosti (1998–2002).
- 4 Prva pogodba z referenčno številko IST-1999-11823 in naslovom „Formation of a New Design House for MST“ (v nadaljevanju: pogodba FOND MST) je bila med Skupnostjo, ki jo zastopa Komisija, in tožečo stranko kot edinim in glavnim izvajalcem sklenjena 21. decembra 1999 za obdobje 24 mesecev, z začetkom veljavnosti 1. januarja 2000. Za to pogodbo so veljali splošni pogoji, ki se uporabljajo za različico tipske pogodbe za „enega izvajalca“ glede posebnih spremljevalnih ukrepov za ukrepe uvedbe tehnologij.
- 5 Druga pogodba z referenčno številko IST-2000-28229 in naslovom „Assessment of a New Anodic Bonder“ (v nadaljevanju: pogodba ANAB) je bila sklenjena med Skupnostjo, ki jo zastopa Komisija, in štirimi družbami, med katerimi je bila tudi tožeča stranka, in je bila podpisana 14. novembra 2001 za začetno obdobje 15 mesecev, z začetkom veljavnosti 1. decembra 2001. Ta pogodba je bila petkrat spremenjena, da bi se upoštevale spremembe podatkov nekaterih pogodbenih strank, da bi se pogodba podaljšala na obdobje 25 mesecev in da bi se 1. avgusta 2003 zamenjal koordinator projekta, na podlagi česar je tožeča stranka nasledila neko drugo družbo. Za to pogodbo so veljali splošni pogoji, ki se uporabljajo za različico tipske pogodbe za „več izvajalcev“ glede posebnih spremljevalnih ukrepov za ukrepe uvedbe tehnologij.
- 6 Tožeča stranka je med postopkom pogajanj za vsako pogodbo izpolnila obrazec za pripravo pogodbe (v nadaljevanju: FPC), ki je namenjen zagotovitvi informacij o vsebini projekta ter upravní sintezi stroškov in njihovi letni razdelitvi. Ob tej priložnosti se je tožeča stranka sklicevala na finančna in računovodska pravila, ki jih je Komisiji predložila že v okviru prejšnje pogodbe, financirane na podlagi četrtega okvirnega programa za raziskave, tehnološki razvoj in predstavitvene dejavnosti (1994–1998), za katerega je določila urne postavke za „povprečne plače“, in ne za dejanske plače. Tožeča stranka je Komisiji 10. novembra 1999 poslala FPC glede pogodbe FOND MST, marca 2001 pa glede pogodbe ANAB.
- 7 Člen 3(1) pogodb FOND MST in ANAB določa, da celotni ocenjeni upravičeni stroški za projekte znašajo 450.000 EUR in 918.808 EUR. V odstavku 2 te določbe je navedeno, da Skupnost krije te stroške do največ 450.000 EUR in 560.000 EUR. Na podlagi odstavka 3 te določbe se ti finančni prispevki v skladu s postopkom iz člena 3 priloge II k tema pogodbama za pogodbo FOND MST plačajo na bančni račun tožeče stranke, za pogodbo ANAB pa na bančni račun koordinatorja, ki je zadolžen za prenos sredstev na glavne pogodbene izvajalce.

- 8 V skladu s členom 3(3) priloge II k tema pogodbama je treba različna plačila, ki jih izvede Komisija, voditi le kot predujme do odobritve zadnje pogodbene storitve.
- 9 V odstavku 4 navedenega člena je podrobneje določeno, da so – če bi se izkazalo, da so navedena plačila višja od zneska, ki ga Komisija dejansko dolguje – sopogodbence dolžne Komisiji vrniti razliko v roku, ki ga ta določi s priporočeno pošiljko s povratnico. V primeru, da vračilo ni opravljeno v tem roku, se dolgovana vsota poveča za obresti po stopnji, ki jo Evropska centralna banka (ECB) uporablja pri svojih glavnih operacijah refinanciranja – in sicer od prvega dne v mesecu, v katerem je potekel rok, ki ga je določila Komisija – povečani za 1,5 odstotno točko, razen če se obresti ne določijo na podlagi druge pogodbene klavzule. Obresti tečejo od dneva po poteku roka, ki ga je določila Komisija, do dneva prejema sredstev.
- 10 Isti odstavek med drugim podrobneje določa, da kadar ima Komisija terjatev do enega od sopogodbencev in se mu odloči izdati nalog za izterjavo, je navedeni nalog za izterjavo izvršilni naslov v smislu člena 256 ES.
- 11 Pogodbi FOND MST in ANAB sta v skladu s svojim členom 5(1) urejeni z belgijskim pravom. Odstavek 2 te določbe vsebuje arbitražno klavzulo v smislu člena 238 ES, ki Splošnemu sodišču in – v primeru pritožbe – Sodišču podeljuje izključno pristojnost v vseh sporih med Skupnostjo in sopogodbencami glede veljavnosti, uporabe ali vsakršne razlage teh pogodb.
- 12 V členu 17(1) priloge II k tema pogodbama je določeno: „Komisija ali vsak njen pooblaščen zastopnik lahko kadarkoli med trajanjem pogodbe in v petih letih od vsakega plačila prispevka Skupnosti začne revizijo, kot je opredeljeno v členu 3(1), prvi pododstavek, te priloge.“
- 13 Komisija je na podlagi teh določb revizijsko podjetje zaprosila za finančno revizijo izkazanih stroškov tožeče stranke, o čemer je tožečo stranko obvestila 16. avgusta 2005. Revizija je potekala od 13. do 17. februarja 2006 in revizijsko podjetje je 22. septembra 2006 tožeči stranki po pošti in po elektronski poti poslalo predhodno poročilo. Tožeča stranka ni prejela papirne različice tega dokumenta, zato ji ga je revizijsko podjetje ponovno poslalo po elektronski pošti 6. novembra 2006 in ji dodelilo rok enega meseca za predložitev stališč v skladu z določbami člena 17(3) priloge II k tema pogodbama. V poročilu je bilo ugotovljeno določeno število potrebnih prilagoditev na področju stroškov osebja, določitve podizvajalca, potnih stroškov in drugih posebnih stroškov.
- 14 Finančni direktor tožeče stranke, ki je bil zadolžen za zagotavljanje povezave z revizijskim podjetjem, je vložil prošnjo za dodatni rok enega tedna za odgovor na poročilo, ki mu je bil odobren 13. decembra 2006, vendar tožeča stranka nazadnje, kljub dvema opominoma z dne 10. in 17. januarja 2007 in drugi prošnji za podaljšanje roka z dne 17. januarja 2007, ki ji je bilo ugodeno, ni podala nikakršnih pripomb. Revizijsko podjetje je zato 20. aprila 2007 izdalo svoje poročilo. Komisija je ob upoštevanju tega, da tožeča stranka ni podala nikakršnega odgovora, 21. maja 2007 s priporočeno pošiljko obvestila tožečo stranko o koncu revizije in navedla, da potrjuje ugotovitve iz tega poročila. Končno revizijsko poročilo, ki ga je odobrila Komisija, je tako vsebovalo sklep, da bi morali popravki ustrezati stroškom, ki jih je Komisija sprejela na začetku, in sicer znesku 135 262,94 EUR za pogodbo FOND MST in znesku 123 297,67 EUR za pogodbo ANAB.
- 15 Na podlagi določb člena 17(4) priloge II k tema pogodbama lahko Komisija na podlagi ugotovitev revizije sprejme kakršenkoli ukrep, za katerega meni, da je potreben, vključno z nalogi za izterjavo vseh ali dela plačil, ki jih je izvedla.
- 16 Tako je Komisija 6. septembra 2007 tožeči stranki poslala predhodna informativna dopisa, s katerima jo je obvestila, da bodo na podlagi ugotovitev revizije neupravičeni stroški, ki jih je plačala tožeča stranka in jih je vnaprej financirala Komisija, predmet izterjave. Tožečo stranko je tudi obvestila, da so njene službe dolžne izterjati finančni prispevek Skupnosti v znesku 135 262,94 EUR za pogodbo FOND MST in v znesku 123 297,67 EUR za pogodbo ANAB. Navedla je, da bo prihodnjič poslala opomine.

- 17 Komisija je 22. oktobra 2007 tožeči stranki poslala opomina za plačilo zneskov 135 262,94 in 123 297,67 EUR pred 26. novembrom 2007.
- 18 Finančni direktor tožeče stranke je z elektronskim sporočilom z dne 29. oktobra 2007 Komisijo obvestil, da revizijskega poročila ni posredoval svojim nadrejenim, ki niso bili obveščeni o poteku postopka, in da je odstopil s svojega položaja.
- 19 Tožeča stranka je 9. novembra 2007 Komisiji poslala odgovor glede točk, ki so bile preizkušene z revizijskim poročilom, pri čemer je navedla zlasti težave v okviru pogodbe ANAB glede zamenjave koordinatorja, pozitivne ocene končnih tehničnih poročil in vprašanja upravičenih stroškov ob upoštevanju realnih urnih postavk in razlik med obrazci za urno plačilo. Komisija je ta dopis poslala revizijskemu podjetju, ki je tožeči stranki odgovorilo 28. januarja 2008. Tožeča stranka je na ta dopis odgovorila 3. junija 2008, pri tem pa Komisiji predložila nova stališča in jo vprašala, kakšen je postopek za izpodbijanje obeh opominov.
- 20 Komisija je 22. avgusta 2008 tožečo stranko obvestila, da stališča, ki jih je podala glede revizijskega poročila, ne vsebujejo novih elementov, ki bi upravičevali ponovno odprtje revizijskega postopka.
- 21 Tožeča stranka je 8. septembra 2008 ponovno prerekala ugotovitve Komisije, ki je 24. oktobra 2010 tožeči stranki poslala obvestili glede izračuna zamudnih obresti.
- 22 Tožeča stranka je 11. februarja 2009 izpodbijala opomina in Komisija je 16. julija 2009 sprejela Odločbo C(2009) 5797 glede izterjave zneska 258 560,61 EUR, skupaj z obrestmi, ki ga [tožeča stranka] dolguje v okviru projektov IST-1999-11823 FOND MST (Formation of a New Design House for MST) in IST-2000-28229 ANAB (Assessment of a New Anodic Bonder), s katero na podlagi določb člena 256 ES zahteva vračilo zneskov 135 262,94 in 123 297,67 EUR, skupaj z zamudnimi obrestmi (v nadaljevanju: izpodbijana odločba).
- 23 Zaradi vsebinske napake v opominu v zvezi s pogodbo ANAB je Komisija izdala dobropis v znesku 57 227,32 EUR v korist tožeče stranke.
- 24 Komisija je 25. marca 2010 sprejela Odločbo C(2010) 2125 o popravi izpodbijane odločbe, s katero je bil člen 1 izpodbijane odločbe nadomeščen z novim členom, s katerim je bil spremenjen znesek, ki ji ga mora tožeča stranka vrniti na podlagi pogodbe ANAB in ki je znašal 66 070,35 EUR namesto 123 297,67.

Postopek in predlogi strank

- 25 Tožeča stranka je 26. septembra 2009 v sodnem tajništvu Splošnega sodišča na podlagi člena 230 ES vložila to tožbo.
- 26 Splošno sodišče (šesti senat) je na podlagi poročila sodnika poročevalca začelo ustni postopek.
- 27 Stranke so na obravnavi 12. junija 2012 podale ustne navedbe in odgovorile na vprašanja Splošnega sodišča.
- 28 Tožeča stranka Splošnemu sodišču predlaga, naj:
- izpodbijano odločbo razglasi za nično;
 - Komisiji naloži plačilo stroškov.

29 Komisija Splošnemu sodišču predlaga, naj:

- tožbo zavrne;
- tožeči stranki naloži plačilo stroškov.

Pravo

30 Tožeča stranka v utemeljitev tožbe navaja sedem tožbenih razlogov. S prvim zatrjuje bistvene kršitve postopka. Z drugim zatrjuje, da je ukrep Komisije zastaral. S tretjim zatrjuje, da je Komisija storila očitne napake pri presoji pravil, ki se uporabljajo glede upravičenih stroškov. S četrtem zatrjuje kršitev temeljnih socialnih pravic. S petim zatrjuje nespoštovanje načela legitimnih pričakovanj. S šestim tožbenim razlogom tožeča stranka zatrjuje nezadostno obrazložitev. Nazadnje, s sedmim tožbenim razlogom zatrjuje, da je Komisija kršila načelo dobrega upravljanja.

Ugovor nedopustnosti, ki ga je vložila Komisija

- 31 Komisija je na obravnavi vložila ugovor nedopustnosti, ki se nanaša na izgubo pravnega interesa tožeče stranke, ker je bila 25. marca 2010 sprejeta odločba, s katero je bil spremenjen člen 1 izpodbijane odločbe, in ker tožeča stranka ni podala predloga za prilagoditev njenih predlogov in razlogov.
- 32 Tožeča stranka meni, da je njena tožba dopustna, saj je bil edini namen odločbe z dne 25. marca 2010 sprememba vsebinske napake, ki jo je Komisija storila pri določitvi zahtevanega zneska, in ne drugi vidiki izpodbijane odločbe, med njimi utemeljenost terjatve zoper njo, zato jo še naprej izpodbija.
- 33 Treba je spomniti, da je Komisija med postopkom zato, da bi popravila računsko pomoto, na katero je v tožbi opozorila tožeča stranka, izdala odločbo, s katero je člen 1 izpodbijane odločbe nadomestila z novim členom, s katerim je bil spremenjen znesek, ki ji ga mora vrniti tožeča stranka na podlagi pogodbe ANAB, in sicer je določila znesek 66 070,35 EUR namesto zneska 123 297,67. Drugih delov izpodbijane odločbe pa ni spreminjala.
- 34 Zato velja, da je le argument, ki se nanaša na računsko pomoto pri zneskih, ki jih je treba izterjati v zvezi s pogodbo ANAB, in ki ga uveljavlja tožeča stranka v tožbi, izgubil svoj namen zaradi sprejetja odločbe o spremembi in da tožeča stranka ohranja pravni interes glede vseh drugih razlogov in argumentov, ki jih uveljavlja v tožbi.

Utemeljenost

- 35 Tožeča stranka je na obravnavi potrdila, da je bila njena tožba vložena na podlagi določb člena 230 ES. Komisija pa je menila, da sta drugi in četrti tožbeni razlog v okviru ničnostne tožbe nedopustna.
- 36 V skladu z ustaljeno sodno prakso akti institucij, ki spadajo v popolnoma pogodbeni okvir, od katerega jih ni mogoče ločiti, zaradi svoje narave ne spadajo med akte iz člena 249 ES (sklepa Splošnega sodišča z dne 9. januarja 2001 v zadevi Innova proti Komisiji, T-149/00, Recueil, str. II-1, točka 28, in z dne 10. maja 2004 v zadevi Musée Grévin proti Komisiji, T-314/03, ZOdl., str. II-1421, točka 64, ter sodba Splošnega sodišča z dne 10. junija 2009 v združenih zadevah ArchiMEDES proti Komisiji, T-396/05 in T-397/05, neobjavljena v ZOdl., točka 54).
- 37 Če se namreč sodišče Evropske unije izreče za pristojno za odločanje o takšnih aktih, bi v primerih, v katerih pogodba ne vsebuje arbitražne klavzule, tvegalo razširitev svoje sodne pristojnosti prek sporov, za odločanje o katerih je omejeno pristojno na podlagi člena 240 ES, ker ta določba podeljuje nacionalnim sodiščem splošno pristojnost za odločanje v sporih, v katerih je stranka Unija (sodba

Sodišča z dne 11. julija 1985 v zadevi Maag proti Komisiji, 43/84, Recueil, str. 2581, točka 26; glej v tem smislu tudi sklep Splošnega sodišča z dne 3. oktobra 1997 v zadevi Mutual Aid Administration Services proti Komisiji, T-186/96, Recueil, str. II-1633, točke od 45 do 52).

- 38 V nasprotju z akti iz točke 36 zgoraj so odločbe, ki so izvršilni naslov in ki jih zadeva člen 256 ES, ob neobstoju nasprotne določbe v Pogodbi ES med tistimi iz člena 249 ES, katerih utemeljenosti ni mogoče izpodbijati drugje kot pred sodiščem, ki odloča o razglasitvi ničnosti na podlagi člena 230 ES (sklep Splošnega sodišča z dne 13. septembra 2011 v zadevi CEVA proti Komisiji, T-224/09, neobjavljen v ZOdl., točka 59).
- 39 Za to gre še zlasti, kadar je odločba, ki je izvršilni naslov, sprejeta za izterjavo terjatve, ki je nastala na podlagi pogodbe, sklenjene z institucijo. Kljub temu bi bila namreč s tovrstno pogodbo izrecno dovoljena, kot v tem primeru, izdaja takih odločb, katerih pravna narava bi ostala določena ne s pogodbo ali nacionalnim pravom, ki se zanjo uporablja, ampak s Pogodbo ES in podrobneje z njenim členom 256. Ta člen namreč ne določa nobenega pravnega sistema odstopanj za odločbe, ki so izvršilni naslov in so sprejete zaradi izterjave pogodbenih terjatev.
- 40 Sodišče Unije mora pri odločanju o ničnostni tožbi na podlagi določb člena 230 ES presoditi zakonitost izpodbijanega akta glede na Pogodbo ES ali vsako drugo pravno pravilo, ki se nanaša na njeno uporabo, torej tudi glede na pravo Unije (glej v tem smislu sodbo Sodišča z dne 17. decembra 1970 v zadevi Internationale Handelsgesellschaft, 11/70, Recueil, str. 1125, točka 3). V okviru tožbe, vložene na podlagi člena 238 ES, pa lahko tožeča stranka instituciji sopogodbenci očita le kršitve pogodbenih določb ali kršitve prava, ki se uporablja za pogodbo (glej v tem smislu sodbo Sodišča z dne 18. decembra 1986 v zadevi Komisija proti Zoubeku, 426/85, Recueil, str. 4057, točka 4, in sklep Splošnega sodišča z dne 8. februarja 2010 v zadevi Alisei proti Komisiji, T-481/08, ZOdl., str. II-117, točke od 94 do 96).
- 41 Zato je treba v tem primeru razloge, na katere se tožeča stranka sklicuje v tožbi in s katerimi želi doseči, da se Splošno sodišče izreče o zakonitosti izpodbijane odločbe, ki je izvršilni naslov v smislu člena 256 ES, glede na pogodbene določbe in nacionalno pravo, ki se uporablja, zavreči kot nedopustne.
- 42 Glede na ta načela je treba zaporedoma preizkusiti vsakega od tožbenih razlogov, ki jih navaja tožeča stranka.

Prvi tožbeni razlog: bistvene kršitve postopka

- 43 Tožeča stranka zatrjuje, da Komisija ni upoštevala nekaterih bistvenih postopkovnih pravil, prvič, zaradi pošiljanja nekaterih dopisov na napačen naslov in, drugič, zato, ker ni želela ponovno začeti revizijskega postopka na podlagi njenih stališč. Komisija meni, da ni kršila nobenega bistvenega postopkovnega pravila, in poudarja malomarnost tožeče stranke, ki jo je obvestila le o eni spremembi naslova.
- 44 Ta tožbeni razlog je treba v okviru tožbe, vložene na podlagi člena 230 ES, kot nedopusten zavreči, kadar temelji le na bistvenih postopkovnih pravilih, ki so predvidena v pogodbenih klavzulah, in ne na pravilu prava Unije.

Drugi tožbeni razlog: zastaranje ukrepa Komisije

- 45 Člen 17(1) priloge II k pogodbi FOND MST in pogodbi ANAB določa: „Komisija ali vsak njen pooblaščen zastopnik lahko kadarkoli med trajanjem pogodbe in v petih letih od vsakega plačila prispevka Skupnosti začne revizijo, kot je opredeljeno v členu 3(1), prvi pododstavek, te priloge.“ Člen 3(1), prvi pododstavek, tega besedila predpisuje postopek za plačilo skupnostnega prispevka, s tem da razlikuje med, prvič, „začetnim predujmom“, ki mora biti izveden v roku največ 60 dni po

podpisu pogodbe, drugič, „obdobnimi plačili“, ki se izvedejo v roku največ 60 dni od dneva, ko je Komisija odobrila obdobja poročila ter ustrezne izkaze stroškov in drugih rezultatov, ki morajo biti izpolnjeni glede projekta, in tretjič, „končnim plačilom“, ki mora biti izvedeno v roku 60 dni od dneva, ko je Komisija odobrila zadnjo storitev, ki jo je treba opraviti v okviru projekta.

- 46 Stranki si nasprotujeta glede razlage člena 17(1) priloge II k tema pogodbama, pri čemer tožeča stranka meni, da je ukrep Komisije zastaral glede plačil, izvedenih več kot pet let pred 27. septembrom 2005, datumom začetka revizijskega postopka, ki se je nanašal na predujme, medtem ko Komisija meni, da zastaralni rok ni mogel začeti teči pred prvim plačilom povrnitve stroškov, ki so dejansko nastali.
- 47 Razlog v zvezi z razlago pogodbenih klavzul je treba v okviru tožbe na podlagi določb člena 230 ES zavreči kot nedopusten.

Tretji tožbeni razlog: očitne napake pri presoji v zvezi s pravili, ki se uporabljajo za upravičene stroške

Sklicevanje na napačne navedbe v revizijskem poročilu

- 48 Tožeča stranka je v repliki navedla, da je iz odgovora na tožbo, ki ga je vložila Komisija, lahko razbrala, da je revizor uporabil napačno oštevilčenje določb pogodbe ANAB, posledica česar je bila neveljavnost celotnega revizijskega postopka.
- 49 Čeprav je v okviru tožbe na podlagi določb člena 230 ES tožbeni razlog glede napačne izbire pravne podlage dopusten, je treba ugotoviti, da tožeča stranka zatrjuje, da se je v tem primeru revizor oprl na napačne pogodbene klavzule, vendar ne izpodbija pravne podlage, na kateri temelji izpodbijana odločba, in sicer člena 256 ES in Uredbe št. 1605/2002. Zato je treba ta očitek zavreči kot nedopusten.

Očitne napake pri presoji v zvezi z upravičenimi stroški

- 50 Tožeča stranka med drugim zatrjuje, da je Komisija storila očitne napake pri presoji glede pravil, ki se uporabljajo za upravičene stroške, in sicer s tem, da je sledila revizorjevi razlagi pogodbenih določil.
- 51 Trditve, ki se nanašajo na razlago pogodbenih klavzul, je treba v okviru tožbe na podlagi določb člena 230 ES zavreči kot nedopustne.

Četrty tožbeni razlog: kršitev temeljnih socialnih pravic

- 52 Tožeča stranka meni, da so imeli njeni zaposleni zaradi izpodbijane odločbe plače, ki so bile nižje od minimalnih plač, kar pomeni nespoštovanje pravice do pravičnega nadomestila in s tem kršitev temeljnih socialnih pravic.
- 53 Vendar je treba spomniti, da nobena določba prava Unije ne omogoča ugotovitve, da je Komisija v okviru petega okvirnega programa za raziskave, tehnološki razvoj in predstavitvene dejavnosti odgovorna za uporabo dodeljenih sredstev s strani upravičencev. Poleg tega je edini namen izpodbijane odločbe zahtevati vračilo stroškov osebja, ki jih Komisija šteje za neupravičene na podlagi pogodbenih klavzul, in ne retroaktivno določati urne postavke delavcev tožeče stranke.
- 54 Poleg tega je treba trditev tožeče stranke, da je treba v skladu z belgijskim pravom pogodbe razlagati ob upoštevanju skupnega namena pogodbenih strank in da je njihov pomen mogoče med drugim razlagati v skladu s predpogodbenimi elementi, zavreči kot nedopustno v okviru tožbe, ki je bila vložena na podlagi določb člena 230 ES.

55 Zato je treba četrti tožbeni razlog v celoti zavreči.

Peti tožbeni razlog: nespoštovanje načela legitimnih pričakovanj

56 Tožeča stranka meni, da Komisija ni spoštovala načela varstva legitimnih pričakovanj, saj v obdobju petih let ni podala nikakršnih stališč glede nesprejemljivosti njene metode izračuna stroškov za plače, za katero pa je vedela že od predpogodbene faze.

57 V skladu z ustaljeno sodno prakso se ima pravico sklicevati na načelo varstva legitimnih pričakovanj vsak posameznik, ki je v položaju, iz katerega je razvidno, da mu je institucija Unije vzbudila utemeljena pričakovanja (sodba Sodišča z dne 11. marca 1987 v zadevi Van den Bergh en Jurgens in Van Dijk Food Products (Lopik) proti Komisiji, 265/85, Recueil, str. I-1155, točka 44).

58 Za uveljavljanje pravice do sklicevanja na legitimna pričakovanja morajo biti kumulativno izpolnjeni trije pogoji. Prvič, upravni organ Unije mora upravičencu dati natančna, brezpogojna in skladna zagotovila, ki izhajajo iz pooblaščenih in zanesljivih virov. Drugič, ta zagotovila morajo biti taka, da pri subjektu, na katerega so naslovljena, ustvarijo legitimna pričakovanja. Tretjič, dana zagotovila morajo biti v skladu z veljavnimi predpisi (glej sodbe Splošnega sodišča z dne 30. junija 2005 v zadevi Branco proti Komisiji, T-347/03, ZOdl., str. II-2555, točka 102 in navedena sodna praksa; z dne 23. februarja 2006 v zadevi Cementbouw Handel & Industrie proti Komisiji, T-282/02, ZOdl., str. II-319, točka 77, in z dne 30. junija 2009 v zadevi CPEM proti Komisiji, T-444/07, ZOdl., str. II-2121, točka 126).

59 Glede prvega pogoja v skladu z ustaljeno sodno prakso velja, da so takšna zagotovila – ne glede na obliko, v kateri so bila sporočena – natančne, brezpogojne in usklajene informacije iz pooblaščenih in zanesljivih virov (sodba Splošnega sodišča z dne 19. marca 2003 v zadevi Innova Privat-Akademie proti Komisiji, T-273/01, Recueil, str. II-1093, točka 26). Nihče pa se ne more sklicevati na kršitev načela varstva legitimnih pričakovanj, kadar nima natančnih zagotovil, ki naj bi mu jih dala uprava (sodba Splošnega sodišča z dne 18. januarja 2000 v zadevi Mehibas Dordtselaan proti Komisiji, T-290/97, Recueil, str. II-15, točka 59).

60 V tem primeru iz podatkov spisa ni razvidno, da je Komisija tožeči stranki dala natančna zagotovila, da sprejema njeno metodo izračuna stroškov osebja.

61 Le dejstvo, da je tožeča stranka v FPC, poslanih pred podpisom pogodb, Komisijo obvestila o finančnih in računovodskih pravilih, ki jih je uporabila pri prejšnjih pogodbah, in da ji je ob zamenjavah februarja in marca 2001 predložila podatke o uporabi ciljnih plač, po definiciji namreč ne more biti sporočilo Komisije, ki bi vsebovalo natančne, nepogojne in usklajene informacije glede njenega sprejema te metode.

62 Tožeča stranka ni opredelila nikakršnega natančnega zagotovila ali obljube, ki bi pri njej vzbudila legitimno pričakovanje, da je Komisija sprejela njeno metodo izračuna stroškov osebja, zato je treba kot neutemeljen zavrniti peti tožbeni razlog, ne da bi bilo ob tem treba preizkusiti preostala pogoja, navedena v točki 58 zgoraj.

Šesti tožbeni razlog: kršitev obveznosti obrazložitve

63 Tožeča stranka meni, da Komisija ni dovolj obrazložila izpodbijane odločbe.

64 V skladu z ustaljeno sodno prakso je obseg obveznosti obrazložitve odvisen od narave zadevnega akta in okoliščin, v katerih je bil ta sprejet. Obrazložitev mora jasno in nedvoumno izražati razlogovanje institucije, ki je akt sprejela, tako da se sodiščem Unije omogoči izvajanje nadzora zakonitosti in da se zainteresirane osebe lahko seznani z utemeljitvijo sprejetega ukrepa, zato da lahko zaščitijo svoje pravice in preverijo, ali je odločba utemeljena ali ne.

- 65 Ni treba, da se v obrazložitvi navedejo vse upoštevne pravne in dejanske okoliščine, ker se vprašanje, ali obrazložitev izpolnjuje zahteve iz člena 253 ES, ne presoja le glede na besedilo tega člena, ampak tudi glede na njegov okvir in vsa pravna pravila, ki urejajo zadevno področje (sodba Sodišča z dne 2. aprila 1998 v zadevi Komisija proti Sytraval in Brink's France, C-367/95 P, Recueil, str. I-1719, točka 63, in sodba Splošnega sodišča z dne 30. novembra 2011 v zadevi Sniace proti Komisiji, T-238/09, neobjavljena v ZOdl., točka 37).
- 66 Komisija zlasti ni dolžna zavzeti stališča do vseh trditev, ki so jih pred njo navajale zadevne osebe. Zadošča, da navede dejstva in pravne ugotovitve, ki so bistvenega pomena za sistematiko odločbe (sodba Sodišča z dne 1. julija 2008 v združenih zadevah Chronopost in La Poste proti UFX in drugim, C-341/06 P in C-342/06 P, ZOdl., str. I-4777, točka 96, in sodba Splošnega sodišča z dne 3. marca 2010 v združenih zadevah Freistaat Sachsen in drugi proti Komisiji, T-102/07 in T-120/07, ZOdl., str. II-585, točka 180).
- 67 Nazadnje, kadar je bila zainteresirana stranka tesno vključena v postopek priprave izpodbijane odločbe in torej pozna razloge, iz katerih je upravni organ sprejel to odločbo, je obseg obveznosti obrazložitve odvisen od konteksta, ki je nastal s tako udeležbo (glej v tem smislu sodbi Sodišča z dne 14. januarja 1981 v zadevi Nemčija proti Komisiji, 819/79, Recueil, str. 21, točke od 19 do 21, in z dne 14. novembra 1989 v zadevi Italija proti Komisiji, 14/88, Recueil, str. 3677, točka 11). V takem primeru so zahteve sodne prakse glede tega zelo majhne (glej v tem smislu sodbi Sodišča z dne 11. decembra 1980 v zadevi Acciaierie e Ferriere Lucchini proti Komisiji, 1252/79, Recueil, str. 3753, točka 14, in z dne 28. oktobra 1981 v združenih zadevah Krupp Stahl proti Komisiji, 275/80 in 24/81, Recueil, str. 2489, točke od 10 do 13).
- 68 Glede na ta načela je treba preizkusiti razlog, ki se nanaša na nezadostno obrazložitev izpodbijane odločbe.
- 69 Na prvem mestu tožeča stranka Komisiji očita, da se je v izpodbijani odločbi le sklicevala na revizijsko poročilo, ne da bi kaj priložila ali sama izvedla analizo dejstev.
- 70 Najprej je treba poudariti, da je bilo revizijsko poročilo poslano tožeči stranki, ki je imela možnost nanj odgovoriti s predložitvijo svojih stališč.
- 71 Iz izpodbijane odločbe je razvidno, da je Komisija na podlagi revizijskega poročila ugotovila, da so bili določeni izkazi stroškov, ki jih je predložila Komisija, precenjeni, pri čemer je pojasnila, da gre za stroške osebja, stroške pomoči tretjim osebam in za potne stroške, ter navedla zadevne zneske za vsako pogodbo. Zatem je Komisija navedla stališča, ki jih je tožeča stranka predložila zunaj predvidenih pogodbenih rokov, in pojasnila, da ker ta ne pomenijo nikakršne dodatne okoliščine, ki bi upravičevala ponoven začetek revizijskega postopka, se je odločila za izvedbo postopka izterjave zadevnih zneskov.
- 72 Zdi se, da je Komisija s sklicevanjem na revizijsko poročilo v izpodbijani odločbi dovolj jasno navedla razloge, iz katerih se je odločila za izterjavo zadevnih zneskov, obenem pa je tožeči stranki omogočila, da svoje pravice uveljavlja pred sodiščem Unije, temu pa, da opravi nadzor nad zakonitostjo te odločbe, ne da bi ji bilo treba priložiti to revizijsko poročilo (glej v tem smislu sodbo Sodišča z dne 17. januarja 1995 v zadevi Publishers Association proti Komisiji, C-360/92 P, Recueil, str. I-23, točka 39, ter sodbi Splošnega sodišča z dne 12. januarja 1995 v zadevi Branco proti Komisiji, T-85/94, Recueil, str. II-45, točka 32, in z dne 24. januarja 1995 v zadevi BEMIM proti Komisiji, T-114/92, Recueil, str. II-147, točka 41).
- 73 Drugič, tožeča stranka meni, da Komisija ni upoštevala trditev, ki jih je tožeča stranka navedla v odgovor na revizijsko poročilo. Treba je ugotoviti, da je izpodbijana odločba v tem delu dovolj obrazložena, saj je Komisija navedla dopisa tožeče stranke z dne 9. novembra 2007 in 3. junija 2008 ter

navedla, da je, potem ko ju je preučila, štela, da ne vsebujeta elementov, ki bi upravičevali ponoven začetek revizijskega postopka, zlasti glede stroškov osebja (odpovedi plačam, izračun urnih postavk in sporočanje postavk pred začetkom projektov).

74 Zato je treba šesti tožbeni razlog v celoti zavrniti.

Sedmi tožbeni razlog: kršitev načela dobrega upravljanja

75 Tožeča stranka Komisiji očita, da je kršila načelo dobrega upravljanja in dolžnost skrbnega ravnanja, ker je zavrnila ponovno preučitev dokazov, ki so ji bili predloženi pred koncem revizijskega postopka, in ker je dopisa poslala na napačen naslov.

76 Treba je opozoriti, da je med jamstvi, ki jih zagotavlja pravni red Unije v upravnih postopkih, zlasti načelo dobrega upravljanja, ki je določeno v členu 41 Listine Evropske unije o temeljnih pravicah, ki je bila razglašena 7. decembra 2000 v Nici (UL C 364, str. 1), in zajema obveznost pristojne institucije, da skrbno in nepristransko preuči vse upoštevne elemente posamezne zadeve (sodba Splošnega sodišča z dne 30. septembra 2003 v združenih zadevah Atlantic Container Line in drugi proti Komisiji, T-191/98 in od T-212/98 do T-214/98, Recueil, str. II-3275, točka 404).

77 Zato je treba preizkusiti, ali je mogoče z očitki tožeče stranke dokazati, da je Komisija kršila to načelo.

Napake v zvezi z naslovom na pošiljkah

78 Glede naslova, na katerega je Komisija tožeči stranki pošiljala različne dopise, je treba predhodno navesti, da je tožeča stranka Komisijo obvestila o le eni spremembi naslova 7. januarja 2002, in sicer s skupno poslovno pošto z dne 25. februarja 2002. Vendar je tožeča stranka priznala, da je še dvakrat spremenila naslov, in sicer 17. maja 2006 in 27. novembra 2007.

79 Prvič, iz spisa je razvidno, da je Komisija tožečo stranko 16. avgusta 2005 obvestila o začetku postopka revizije s priporočeno pošiljko na njen prejšnji naslov, ki je bil veljaven do 7. januarja 2002, vendar je povratnico te pošiljke prejela 27. septembra 2005. Poleg tega je treba ugotoviti, da je tožeča stranka priznala, da je ta dokument prejela s priporočeno pošiljko in da ga je sicer priložila k tožbi.

80 Drugič, glede dopisa z dne 21. maja 2007, s katerim je bila tožeča stranka obveščena o koncu revizijskega postopka, je iz spisa razvidno, da je bil ta poslan s priporočeno pošiljko s povratnico na naslov, ki ga je tožeča stranka 25. februarja 2002 sporočila Komisiji. Komisiji ni mogoče očitati tega ravnanja, saj tožeča stranka Komisije ni obvestila o spremembi naslova z dne 17. maja 2006. Po eni strani namreč le okoliščina, da je pogodbeni doba potekla, tožeče stranke ne odvezuje obveznosti obveščati Komisijo o spremembi naslova, ker je potekal revizijski postopek. Po drugi strani le navedba naslova pri podpisu elektronskih sporočil tožeče stranke revizorju leta 2006 ne zadošča za ugotovitev, da je bila Komisija pravilno obveščena o spremembi naslova, čeprav je revizor ta elektronska sporočila posredoval Komisiji (glej v tem smislu sodbo Sodišča z dne 5. junija 1980 v zadevi Belfiore proti Komisiji, 108/79, Recueil, str. 1769, točka 6).

81 Tretjič, tožeča stranka Komisiji očita, da ji je tudi več drugih dokumentov poslala na napačen naslov, in sicer predhodne informativne dopise z dne 6. septembra 2007, potrdilo o bremenitvi z dne 22. oktobra 2007 in dopis z dne 9. januarja 2008. Revizor je 22. septembra 2006 v imenu Komisije na napačen naslov poslal tudi osnutek revizijskega poročila.

82 Iz spisa pa je razvidno, da je revizor 22. septembra 2006 tožeči stranki poslal predhodno poročilo na naslov, ki ga je ta navedla 25. februarja 2002, vendar se je takrat pošiljka vrnila. Revizor je to poročilo tožeči stranki poslal tudi dvakrat z elektronsko pošto, in sicer 22. septembra in 6. novembra 2006, pri čemer je tožeča stranka potrdila, da je poročilo na zadnji datum prejela. Komisija je dopise z dne

6. septembra 2007 in opomine z dne 22. oktobra 2007 poslala tožeči stranki s priporočeno pošiljko s povratnico na naslov, ki ga je slednja navedla leta 2002. Nazadnje, tožeča stranka ni podala pojasnila glede pošiljke z dne 9. januarja 2008, ki naj bi bila poslana na napačen naslov in je ni v spisu.

- 83 Iz vsega predhodno navedenega sledi, da Komisija pri pošiljanju dopisov tožeči stranki ni ravnala malomarno.

Zavrnitev Komisije, da bi preučila dokaze, predložene po koncu revizijskega postopka

- 84 Tožeča stranka meni, da bi morala Komisija upoštevati stališča, ki jih je tožeča stranka podala glede revizijskega poročila 9. novembra 2007 in 3. junija 2008, in da bi morala zato ponovno začeti revizijski postopek.
- 85 Iz spisa je razvidno, da je tožeča stranka 6. novembra 2006 prejela revizijsko poročilo in da ji je bil dan rok enega meseca za predložitev stališč. Finančni direktor tožeče stranke, ki je bil zadolžen za povezavo z revizijskim podjetjem, je zaprosil za dodatni rok enega tedna za odgovor na poročilo, ki mu je bil 13. decembra 2006 odobren, vendar na koncu kljub dvema opominoma z dne 10. in 17. januarja 2007 ter drugemu predlogu za podaljšanje roka z dne 17. januarja 2007, ki mu je bil odobren, ni predložil nobenega stališča. Tako tožeča stranka v predpisanih rokih ni podala nobenih stališč glede revizijskega poročila.
- 86 Vendar je Komisija privolila, da bo preučila informacije, ki jih je tožeča stranka predložila 9. novembra 2007 in 3. junija 2008. Tožečo stranko je 22. avgusta 2008 obvestila, da navedene informacije ne vsebujejo nobenega novega elementa, ki bi upravičeval ponoven začetek postopka. V tem dopisu z dne 22. avgusta 2008 je Komisija tako preučila trditve tožeče stranke in ugotovila, da ne vsebujejo nobene dodatne informacije, ki bi upravičevala ponoven začetek revizijskega postopka, ker so se nanašale na to, ali je Komisija vedela za to, da je bilo prijavljenih preveč stroškov osebja, in za razloge, ki so vodili do preveč prijavljenih stroškov, vendar ni navedla ničesar, kar bi omogočalo ugotovitev, da tožeča stranka ni prijavila preveč stroškov, kot je prepovedano s pogodbenimi klavzulami.
- 87 Zato je treba ugotoviti, da je Komisija privolila, da bo upoštevala dokaze, ki so ji bili predloženi po koncu revizijskega postopka, in da trditev, da je zavrnila preučitev teh dokazov, ni potrjena z dejstvi.
- 88 Iz vsega zgoraj navedenega sledi, da je Komisija skrbno in nepristransko preučila vse upoštevne elemente tega primera in da zato ni kršila načela dobrega upravljanja.
- 89 Torej je treba sedmi tožbeni razlog in zato tožbo v celoti zavrniti.

Stroški

- 90 V skladu s členom 87(2) Poslovnika Splošnega sodišča se neuspeli stranki naloži plačilo stroškov, če so bili ti priglašeni.
- 91 V obravnavnem primeru tožeča stranka ni uspela, zato se ji v skladu s predlogi Komisije naloži plačilo stroškov.

Iz teh razlogov je

SPLOŠNO SODIŠČE (šesti senat)

razsodilo:

1. Tožba se zavrne.

2. Družbi Applied Microengineering Ltd se poleg lastnih stroškov naloži plačilo stroškov, ki jih je priglasila Evropska komisija.

Kanninen

Wahl

Soldevila Fragoso

Razglašeno na javni obravnavi v Luxembourg, 27. septembra 2012.

Podpisi